

2023/2079(INI)

20.9.2023

LAUSUNTO

perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnalta

oikeudellisten asioiden valiokunnalle

Euroopan unionin sääntelyn tilasta sekä toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteista – kertomus paremmasta lainsäädännöstä vuosina 2020, 2021 ja 2022
(2023/2079(INI))

Valmistelija: Jacek Saryusz-Wolski

PA_NonLeg

EHDOTUKSET

Perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunta pyytää asiasta vastaavaa oikeudellisten asioiden valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. panee merkille, että vuonna 2020 kansallisilta parlamenteilta saatiin 13 perusteltua lausuntoa¹ ja että parlamentti sai virallisesti toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen soveltamisesta tehdyn pöytäkirjan N:o 2² mukaisesti kaikkiaan 134 lausuntoa; panee merkille, että vuonna 2021 toimitettiin edellisvuotta enemmän perusteltuja lausuntoja eli 24 kaikkiaan 227 lausunnosta; panee merkille, että saatujen lausuntojen kokonaismäärä kasvoi myös, sillä se oli 255 vuonna 2020 ja 360 vuonna 2021, myötäillen komission ehdotusten määrän kasvua; painottaa tarvetta arvioida jäsenvaltioiden toimintatapojen välisiä eroja sekä tarvetta kannustaa kaikkia kansallisia parlamenteja lisäämään osallistumistaan päätöksentekoprosessiin;
2. katsoo, että EU:n lainsäädännön olisi oltava tarkoituksenmukaista, oikeasuhteista, selkeää, avointa, tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottavaa ja kattavaa, jotta se palvelisi tehokkaasti kansalaisia ja sidosryhmiä;
3. muistuttaa, että EU:n lainsäädäntöprosessin parlamentaarinen valvonta on äärimmäisen tärkeää, ja toistaa kehotuksensa antaa Euroopan parlamentille oikeus tehdä aloitteita toimintapoliittista ehdotuksista;
4. korostaa, että parempi lainsäädäntö on keskeinen osa ”yhä läheisempää unionia” ja kaikkien EU:n toimielinten yhteinen tavoite; toteaa jälleen, että sääntelyn toimivuus, toissijaisuus ja suhteellisuus sekä toimielinten, jäsenvaltioiden, kansalaisten ja sidosryhmien välinen avoimuus, vastuuvollisuus ja yhteistyö, joilla varmistetaan kaikkien EU:n perustavien arvojen kunnioittamisen, ovat EU:n demokratian keskeisiä edellytyksiä;
5. painottaa, että kansalliset parlamentit näyttelevät merkittävää osaa EU:n politiikkojen ja lainsäädännön muotoilussa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen pöytäkirjassa N:o 1 tarkoitetulla tavalla; kehottaa komissiota ja lainsäädäntövallan käyttäjiä tukemaan kansallisten parlamenttien aktiivista osallistumista EU:n lainsäädäntötyöhön; katsoo, että toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artikla) olisi pysyttävä ohjenuorana, kun EU:n ja jäsenvaltioiden politiikkaa kehitetään jaetun toimivallan aloilla, jotta EU keskittäisi voimansa merkittäviin kysymyksiin, jotka tuovat EU:n tason lisäarvoa ja edellyttävät yhteisiä toimia; toteaa jälleen tarpeen välttää turhaa hallinnollista taakkaa, kun EU:n säädöksiä laaditaan, saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä ja pannaan täytäntöön, jotta kansalaisille ja yrityksille, etenkin pienille ja keskisuurille yrityksille (pk-yrityksille), aiheutuisi mahdollisimman vähän rasitteista mutta lainsäädännön tavoitteiden saavuttaminen olisi kuitenkin turvattu;

¹ [Laskentamenetelmän eroa selitetään komission vuosikertomuksen 2020 \(COM\(2021\)0417\) sivulla 10 olevassa alaviitteessä 50. Komissio laskee tilastollisia tarkoituksia varten perusteltuja lausuntoja olevan yhdeksän.](#)

² [EUVL C 115, 9.5.2008, s. 206.](#)

6. pyytää soveltamaan ”yksi sisään, yksi ulos” -periaatetta, koska sen ansiosta voidaan merkittävästi edistää pyrkimyksiä yksinkertaistaa EU:n lainsäädäntöä ja vähentää byrokratiaa EU:n elpymisen ja palautumisen tukemiseksi; kehottaa komissiota tutkimaan kansallisen tason parhaita käytäntöjä, kuten pk-yrityksiin kohdistuvan sääntelytaakan vähentämistä vähintään 30 prosentilla, jotta voidaan helpottaa kustannuspaineita ja parantaa kilpailukykyä;
7. painottaa, että on tärkeää hyödyntää täysimittaisesti nykyisiä välineitä, joilla voidaan lujittaa osallistuvan demokratian roolia EU:n lainsäädäntöprosessissa, kuten eurooppalaista kansalaisaloitetta, Euroopan unionin perusoikeuskirjan 44 artiklaan perustuvaa oikeutta esittää vetoamus Euroopan parlamentille ja kansalaiskokousten laajempaa käyttöä;
8. kehottaa osoittamaan riittävät resurssit parlamentin yksiköille, joiden tehtävänä on tukea jäsenten kykyä kehittyä lainsäädäntövallan käyttäjinä ja joihin kuuluu esimerkiksi vaikutustenarvioinnin ja Euroopan tason lisäarvon osasto;
9. kehottaa parantamaan kattavia vaikutustenarviointeja keskittyen erityisesti pk-yrityksiin ja muun muassa ottamaan käyttöön vaikutustenarviointivaiheessa tehtävän sitovan pk-yritystestin, jolla arvioidaan kaikkia lainsäädäntöehdotusten pk-yrityksiin kohdistuvia taloudellisia vaikutuksia, mukaan lukien säännösten noudattamisesta aiheutuvat kustannukset; kehottaa päivittämään testiä koko lainsäädäntöprosessin ajan; suosittaa pk-yritystestin perusteellista uudistamista, joka kattaisi asianmukaisten välineiden käytön pk-yritysten osallistumisen helpottamiseksi, vaikutustenarviointien säännöllisen tarkistamisen ja pk-yritysten kohtelun eriyttämisen kokoluokan mukaan; tähdentää, että on tärkeää tehdä luotettavia vaikutustenarviointeja, joissa otetaan huomioon eurooppalaisten yritysten kilpailukyky;
10. palauttaa mieliin kokemukset covid-19-pandemiasta, joka edellytti toiminnan koordinoitua tehokkaiden kansanterveystoimien toteuttamiseksi; korostaa tarvetta koordinoitua tiiviisti toimielinten ja jäsenvaltioiden toimia, jotta kansanterveysasioissa saadaan luotua mahdollisimman paljon EU:n tason lisäarvoa kaikkien EU:n kansalaisten hyödyksi;
11. kannustaa komissiota ja jäsenvaltioita virtaviivaistamaan menettelyjä ja soveltamaan ”yhden kerran” periaatetta ja ”oletusarvona digitaalisuus” -periaatetta, sillä näin helpotetaan hallinnollisia prosesseja kansalaisten ja yritysten kannalta;
12. suhtautuu myönteisesti siihen, että marraskuussa 2021 hyväksyttiin uudet paremman sääntelyn suuntaviivat ja uusi välineistö, jota päivitettiin heinäkuussa 2023 ja johon sisältyvät myös toissijaisuusperiaatteen arviointitaulukot, joita nykyään laaditaan vain poliittisesti arkaluonteisista ja tärkeistä lainsäädäntöehdotuksista, joista on tehty vaikutustenarviointi; katsoo, että komission paremman sääntelyn välineistöä olisi mukautettava, jotta voidaan näkyvämmän arvioida komission ehdotusten vaikutusta tuleviin sukupolviin; huomauttaa, että välineistössä ei ole selkeää määritelmää Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa sovellettavalle vahingon välttämisen periaatteelle, joten jää komission yksiköiden tehtäväksi määrittää, aiheutuisiko toimenpidevaihtoehdosta vahinkoa; pitää valitettavana, että selkeän määritelmän puutteen vuoksi sääntöä saatetaan soveltaa epä johdonmukaisesti;

13. pitää hyvänä komission päätöstä soveltaa strategista ennakointia ja valtavirtaistaa kestäväen kehityksen tavoitteet, sillä ne kuvastavat tarvetta ennakoida tulevia haasteita politiikan suunnitteluprosessissa ja varmistaa, että kaikki lainsäädäntöehdotukset edistävät kestäväen kehityksen toimintaohjelmaa Agenda 2030;
14. palauttaa mieliin, että paremmasta lainsäädännöstä tehdyn toimielinten välisen sopimuksen³ mukaan komission olisi selitettävä perusteluissaan, miksi sen ehdottamat toimenpiteet ovat perusteltuja toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden kannalta; huomauttaa tämän edellyttävän, että jokaiseen komission ehdotukseen liitetään säännönmukaisesti asianmukainen vaikutustenarviointi, jossa arvioidaan, onko aloite toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukainen ja tuottaako se EU:n tason lisäarvoa;
15. huomauttaa, että sidosryhmiä on aina ja ehdottomasti kuultava kaikista uusista EU:n politiikka-aloitteista, jotta aloitteiden suhteellisuus tulee arvioitua; pitää myönteisinä komission pyrkimyksiä lujittaa kuulemisprosessia; uskoo, että strategisten aloitteiden tapauksessa julkista kuulemisprosessia voidaan vielä lujittaa, etenkin, jotta mukaan saadaan aliedustetut ryhmät, kuten pk-yritykset, nuoret ja vähemmistöt;
16. kehottaa komissiota tarjoamaan kansallisille parlamenteille kattavaa koulutusta ja resursseja, jotta ne voivat paremmin ymmärtää ja arvioida EU:n ehdotusten vaikutuksia ja näin edistää laajempaan tietämykseen perustuvaa rakentavaa keskustelua kansallisella tasolla;
17. painottaa tarvetta lisätä yleisön tietoisuutta EU:n lainsäädäntöprosesseista ja parantaa niiden ymmärtämistä; ehdottaa, että käynnistetään valistuskampanjoita ja -aloitteita, joilla yleisölle tiedotetaan toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteista sekä kansallisten parlamenttien roolista EU:n päätösten muotoilussa ja niiden aktiivisen osallistumisen tärkeydestä;
18. toistaa kehotuksensa, että perustetaan pysyvä mekanismi, joka mahdollistaa kansalaisten osallistumisen ennen komission vuotuinen työohjelman hyväksymistä, ja pyytää tarkistamaan paremmasta lainsäädännöstä tehtyä toimielinten välistä sopimusta tätä varten;
19. on huolissaan neuvoston päätöksentekoprosessin jatkuvasta avoimuuden puutteesta ja sen tavasta liioitella asiakirjojen turvaluokitusta ja tulkita asetukseen (EY) N:o 1049/2001⁴ sisältyviä poikkeuksia liian laajasti; kehottaa kolmea toimielintä varmistamaan, että mainittua asetusta sovelletaan ennakoivasti ja johdonmukaisesti, jotta olisi mahdollista tutustua asianmukaisesti rekisteriin kirjattuihin asiakirjoihin ja kaikentyyppisiin tiedonantoihin, kun on kyse toimielimen vastuualueeseen kuuluvista politiikoista, toimista ja päätöksistä;

³ [Paremmasta lainsäädännöstä 13. huhtikuuta 2016 tehty toimielinten välinen sopimus \(EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1\).](#)

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1049/2001, annettu 30. toukokuuta 2001, Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi (EYVL L 145, 31.5.2001, s. 43).

20. panee huolestuneena merkille Eurooppa-neuvoston tavan ”antaa neuvostolle ja komissiolle tehtäväksi” asioita, sillä se menee Eurooppa-neuvostolle perussopimuksissa annettua strategista ohjaustehtävää pidemmälle ja on siksi perussopimusten hengen ja kirjaimen vastainen; pitää tarpeellisenä noudattaa perussopimuksissa määritettyä toimivallan jakoa, jotta voidaan varmistaa lainsäädäntöprosessin riippumattomuus ja moitteeton toiminta;
21. panee merkille, että vuosina 2020 ja 2021 yhdenkään komission ehdotuksen tapauksessa ei saavutettu neljän maan kynnsarvoa niin, että komissio olisi antanut koonnetun vastauksen kansallisten parlamenttien perusteltuihin lausuntoihin; kehottaa ja kannustaa kansallisia ja alueellisia parlamentteja osoittamaan resursseja ensisijaisesti toissijaisuus- ja suhteellisuustarkastuksiin, jotta ne voivat tehostaa harjoittamaansa EU:n päätöksentekoprosessien valvontaa; kehottaa samalla arvioimaan asiaankuuluvia perussopimusten määräyksiä, jotta voidaan vahvistaa ”keltaisen kortin” menettelyä ja keskustella mahdollisuudesta ottaa käyttöön ”vihreän kortin” menettely, sillä näin voitaisiin mahdollistaa kansallisten parlamenttien aktiivinen ja proaktiivinen osallistuminen EU:n päätöksentekoprosessiin;
22. kannustaa kansallisia parlamentteja sisällyttämään järjestelmällisesti lopullisiin perusteltuihin lausuntoihinsa, jotka ne toimittavat Euroopan parlamentin puhemiehelle ja neuvoston ja komission puheenjohtajille, lainsäädäntövaltaa käyttävien alueellisten parlamenttiansa perustellut lausunnot, etenkin silloin, jos ehdotus saattaisi vaikuttaa alueiden yksinomaiseen toimivaltaan kuuluviin asioihin;
23. kannustaa komissiota olemaan aktiivisemmin yhteydessä kansallisiin ja alueellisiin parlamentteihin, kun toimintapolitiikan valmistelun eri vaiheissa suoritetaan kuulemisia; kannustaa komissiota olemaan aktiivisempi myös suorassa yhteydenpidossaan alueellisiin parlamentteihin;
24. suosittaa, että Euroopan alueiden komitean ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitean rooli lainsäädäntökehyksessä paikallis- ja alueviranomaisien sekä järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan edustajina otetaan paremmin huomioon; toteaa jälleen, että Euroopan alueiden komiteaa on uudistettava, jotta voidaan maksimoida sen vaikutus lainsäädäntöprosessissa;
25. panee merkille, että vuonna 2020 komission jäsenet vierailivat kansallisissa parlamenteissa tai tapasivat kansallisten parlamenttien valtuuskuntia yhteensä 101 kertaa ja että vuonna 2021 tämä luku oli 130; kehottaa painokkaasti komissiota lisäämään entisestään osallistumistaan keskusteluihin, joita kansallisissa parlamenteissa järjestetään EU:n ehdotuksista;
26. toteaa jälleen, että EU:n lainsäädäntö on välttämätöntä panna tehokkaasti täytäntöön, jotta voidaan varmistaa suhteellisuus- ja toissijaisuusperiaatteiden täysi noudattaminen; huomauttaa, että kansalaisille ja yrityksille aiheutuva suhteeton sääntelytaakka juontaa usein jäsenvaltioiden vaikeuksista noudattaa sääntöjä; kehottaa komissiota huolehtimaan EU:n lainsäädännön täytäntöönpanosta kaikilta osin ja ilman aiheetonta viivytystä sekä hyödyntämään tätä varten kaikkia käytettävissä olevia välineitä; korostaa, että lainsäädännön täytäntöönpanon valvontaa koskevien komission toimien

on oltava ennakoitavampia ja avoimempia ja lisättävä oikeusvarmuutta kaikkein sidosryhmien kannalta;

27. katsoo, että EU:n monitasoisessa hallintorakenteessa lainsäädäntöprosessin avoimuus on äärimmäisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa julkinen vastuuvollisuus ja päätöksentekoprosessin legitimiys; painottaa tässä yhteydessä EU:n avoimuusrekisterin suurta merkitystä ja kehottaa toimielimiä lisäämään entisestään sen käyttöä; toistaa kehotuksensa perustaa riippumaton eettinen elin, jotta voidaan varmistaa eettisten normien johdonmukainen ja täysimääräinen täytäntöönpano kaikissa EU:n toimielimissä;
28. katsoo, että niiden tapausten varalta, joissa Euroopan parlamentti käyttää aloiteoikeutta ja jotka liittyvät esimerkiksi sen kokoonpanoa, jäsenten valintaa ja tehtävien hoitamisen yleisiä ehtoja koskeviin sääntöihin, oikeusasiamiehen ohjesääntöön ja väliaikaisten tutkintavaliokuntien asettamiseen, on harkittava sellaisten toimenpiteiden sisällyttämistä tulevaan toimielinten väliseen sopimukseen, joiden ansiosta neuvosto ei voi kieltäytyä neuvottelemasta parlamentin kanssa;
29. suosittaa, että tavallisen lainsäätämisen järjestyksen tapaan lainsäädäntömenettelyissä, jotka perustuvat parlamentille perussopimuksissa annettuun lainsäädäntöaloiteoikeuteen, pyydetään ehdottomasti laatimaan asianomaisille aloitteille lainsäädäntöaikataulu; korostaa lisäksi, että tällaisessa erityisessä lainsäätämisen järjestyksessä on noudatettava toimielinten välisen sopimuksen määräyksiä kaikkien kolmen toimielimen velvollisuudesta neuvotella;
30. toteaa, että nykyiset haasteet, kuten energiahuolto ja teollisuuden toimintaympäristön nopeat muutokset, edellyttävät sääntely-yhteistyön parantamista uusien tavoitteen mukaisesti jäsenvaltioita tarkastelemaan kansallisen sääntelynsä vaikutuksia nämä rajoitteet huomioon ottaen ja edistämään kaikkia mahdollisia tapoja lujittaa keskinäistä koordinointia EU:n tasolla.

**TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	20.9.2023
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 23 -: 0 0: 1
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Włodzimierz Cimoszewicz, Ana Collado Jiménez, Gwendoline Delbos-Corfield, Salvatore De Meo, Daniel Freund, Charles Goerens, Sandro Gozi, Zdzisław Krasnodębski, Jaak Madison, Victor Negrescu, Max Orville, Paulo Rangel, Domènec Ruiz Devesa, Jacek Saryusz-Wolski, Helmut Scholz, Pedro Silva Pereira, Loránt Vincze, Rainer Wieland
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	François Alfonsi, Vladimír Bilčík, Mercedes Bresso, Pascal Durand, Alin Mituța
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (209 art. 7 kohta)	Sara Skyttedal

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

23	+
ECR	Zdzisław Krasnodębski, Jacek Saryusz-Wolski
PPE	Vladimír Bilčík, Ana Collado Jiménez, Salvatore De Meo, Paulo Rangel, Sara Skyttedal, Loránt Vincze, Rainer Wieland
Renew	Charles Goerens, Sandro Gozi, Alin Mituța, Max Orville
S&D	Mercedes Bresso, Włodzimierz Cimoszewicz, Pascal Durand, Victor Negrescu, Domènec Ruiz Devesa, Pedro Silva Pereira
The Left	Helmut Scholz
Verts/ALE	François Alfonsi, Gwendoline Delbos-Corfield, Daniel Freund

0	-

1	0
ID	Jaak Madison

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää